

POLITIKKUR

Eyðgunn Samuelsen, landsstýrskvinna við almannamálum, stendur fyri pensjónsnýskipanini og syrgir fyri at lógaruppskotini verða lögð fram

Jógvan Skorheim og Kári P. Højgaard, Sjálvstýri, hava gjørt semju við samgonguna um nýggju pensjónsskipanina

Í uppskotinjum er ætlanin at pensjónsaldurin skal hækka, men tað verður ikki serliga nógv. Í 2025 hækkar pensjónsaldurin seks mánaðir og 1. januar 2030 verður pensjónsaldurin 68 ár.

Í kjakinum, sum hevur verið um pensjónsnýskipanina, undrast fleir á, at pensjónsaldurin ikki hækkar meira og at tað ikki verður gjørt rættuliga skjótt.

Tey vilja vera við, at tað at hækka pensjónsaldurin, hevur størstu ávirkanina á, hvussu landskassin sleppur biliari í eftirlønnum.

Tað eru nóvir smærri lutir eftir at fáa svar uppá, men mælt verður eisini til, at pensjonistar, sum eru væl fyri kunnu útseta pensjónina og í staðin so fáa eitt størri útgjald, tá ið tikið verður við eftirlønini seinni.

Kortini verður ikki møguleiki fyri at útseta útgjaldið úr Samhaldsfasta. Samhaldsfasti verður framhaldandi útgoldin við fólkapensjónsaldur.

Lagt verður eisini upp fyri, at summi kunnu fáa eftirløn trý ár fyri vanligan pensjónsaldur, Hetta kann gerast um persónur er líkamlig ella sálarliga slitin av arbeiðsávum.

Eitt mál, sum ofta hevur verið frammi við galdandi efirlønarskipan er mótrokning hjá hjúnum.

Hetta vil sia, at mótrokningin er bundin at hvat hjúnarfelagin hevur av inntøkum. Í nýggju skipanini – tað vil siga tey, sum verða pensjónistar eftir 1. januar 2020 – verður hendan mótrokningin tikin burtur og verður bert bundin at tí eina persóninum.

Tvær skipanir

Ætlanin er, at vit hava tvær skipanir frá tí nýggja lógin kemur í gildi.

Endamálið við tveimum skipanum er at veita tryggileika um inntøku-grundarlagið hjá teimum, sum longu eru pensjónistar

og hjá teimum, sum eru um at gerast pensjónistar.

Hesi sleppa nú undan at verða rakt av broytingum við stuttum skotbrái.

Tey fáa tó hægri útgjald úr Samhaldsfasta og veitingarnar verða árliga prístals-hækkaðar, og tað fer at hækka samlaðu pensjónina hjá verandi pensjónistum – eisini frameftir.

Gjort verður tó vart við, at hjá teimum, ið onga aðra inntøku hava enn almenna pensjón og Samhaldsfasta, hevur tað ikki stórvegis fíggjarligan týðning, hvørjari skipan tey eru í.

Tey fáa øll hægri pensjón enn í dag, og á leið sama útgjald í báðum skipanum. Í krónum og oyrum fáa tey 1000 krónur meira at liva fyri mánaðarlaga eftir skatt við øllum broytingum.

Uppsparing

Tá ið lógin verður broytt, so hevur tað eisini til endamáls at tryggja haldfærið. Pen-

Tingfólk sleppa at viðgera pensjónsnýskipanina í nýggja árinum

sjónsaldurin er ein partur av tí, men inngjald í Samhaldsfasta er eisini ein partur av tí, sum fer at gera tað lættari fyri landskassin.

Lógarbundna minsta-kravið til eigna pensjónsuppsparing lækkar nú úr 15% niður í 12%. Tað vil siga, at bundna gjaldið lækkar 3%.

Bundna gjaldið hækkar við einum prosentum árliga

upp í 12% frá 2026 – í staðin fyri 15% frá 2029.

Aldursmarkið fyri nær fólk skulu rinda til eigna pensjón, ið er 21 ár, verður avtikið. Eisini skal rindast til eftirløn av flestu almennum veitingum og av útgjaldið úr ALS og trygdargrunninum hjá fiskimonnum.

Ásetingin, ið sigur, at egin uppsparing er partur

av felags búgvi við hjúna-skilnað, verður styrkt. Bert sáttmáli um serogn kann gera, at vikið verður frá ásetingini

Fleiri uppskot eru lögð fram í tinginum, sum hava við nýskipanina at gera og sum nevnt verður hetta eitt stórt politiskt mál í nýggja árinum.